

A hívó szó ereje

Romhányi Tamás - Népszabadság Online A hangja nem túl erős.

[Romhányi Tamás - Népszabadság Online](#)

A hangja nem túl erős. A hangszíne rekedtes. Általában lassan beszél, kerüli a szónokias fordulatokat, és szinte soha nem emeli fel a hangját. Egy középkelet-európai menedzsmentfolyamon alighanem azt tanácsolnák neki: sürgősen változtasson a stílusán, ha nagyobb közönség előtt akar beszélni. Pedig Kozma Imre negyvennégy éve jóformán mást sem csinál, csak embereket vesz rá arra, hogy az általa éppen fontosnak tartott ügyet támogassák. Teszi ezt a maga ódivatú, csendes módján.

Ahol papként megfordult, ezrek jártak a templomba prédikációit hallgatni. Volt idő, amikor beszédeit magnóra vették, és sokszorosítva terjesztették. A berlini fal leomlása előtti hónapokban ötvenezer keletnémet menekültről gondoskodott, a romániai forradalom után önkéntesek százainak munkáját irányította, a jugoszláv háborúban személyes közbenjárására ötezer civilt engedett elvonulni az ostromlott Vukovárból a szerb hadsereg. A válságos hetekben ezrek jelentkeztek rádiófelhívásaira. Mintha ugyanazt a nekik címzett üzenetet hallották volna ki a kétkezi munkájukat felajánló önkéntesek és az adott ügyet milliós adományokkal támogató üzletemberek. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat - amelynek elnöki tisztségében nemrégiben újraválasztották - ma is több mint háromezer önkéntes segítő napi közreműködésével látja el vállalt feladatait.

Kozma Imre beszédeinek hatására nehéz hétköznapi ésszel átlátható magyarázatot találni. Lassú folyású mondatai között valahogy összesűrűsödik a hívó szó ereje.

Soha nem tanulta. "Esztergomban, a teológián akkoriban nem oktattak kommunikációt, rengeteg tudománnyal tömték tele a fejünket, de azt az egyet nem mondták el, hogyan szólítsuk meg az embereket" - mondja - "erre nekem, magamnak kellett rájönnöm".

A dorogi bányatelepen, ahová felszentelése után, 1964-ben egy idősebb plébános mellé küldték hitoktatónak, ellenséges környezet fogadta. Huszonnégy éves fiatal papként először találkozott nyílt megvetéssel, amikor az utcán leköpték. A hétfégi miséket alig tíz ember hallgatta, hittanra egyetlen gyermek járt. Kozma Imre, miután jobb ötlete nem volt, minden szembejövő emberre ráköszönt az utcán. Három hónap után akadt, aki válaszolt. Az egyetlen hittanra beíratott gyermek viszont csupa érdekességet mesélt társainak, nem sokkal később már húszan hallgatták a tanítást, hetekkel később nyolcvan szorongtak a teremben. Akkor az egyik órára bement az iskola igazgatója, minden gyermeket kihívott és egy pofon kíséretében hazazavart. Amikor végzett, Kozma Imre azt mondta neki: igazgató úr, ez férfimunka volt.

A kolónián felfigyeltek rá, egyre többen panaszták el mindennapi problémáikat. Mindenkit meghallgatott, ahol tudott, segített. Ha például mezítlábás gyereket látott az utcán, megszervezte, hogy ajándék cipők "érkezzenek" a családnak. Hétfégenként gyermekekkel túrázott a környező hegyekben, volt, amikor száznál is többen indultak vele, pedig senkit nem hívott. A következő tanévben 117 gyermeket írtak be hittanra. Az iskolaigazgató behívatta, és azt kérdezte: "Miért akar tönkretenni? Tudja, hány százalékos emelkedés ez?" Kozma Imre azt felelte: "Sajnos, matematikából mindig gyenge voltam".

Két év múltán ötszázan hallgatták a misét a dorogi templomban. Akkor áthelyezték a fiatal papot.

Doktori címet szeretett volna, de jelentkezését azzal utasították el, az államnak nem fűződik érdeke ahhoz, hogy még képzetlenebb legyen. Rövid zugligeti kitérő után a ferences rend (Ferenciek terén található) nagytemplomába helyezték át, ahol tíz pap szolgált. Fiataloknak címzett konferenciabeszédei hónapról hónapra népszerűbbek lettek, volt, hogy ezerötszázan hallgatták mondandóját, és a teremben ötven-hatvan magnó rögzítette beszédét, amit utána legépeltek és kézzel kézre adva terjesztettek. "Soha nem politizáltam, de hihetetlenül szabadon beszéltem, mindent kimondtam, amit csak gondoltam" - idézi fel. A hetvenes években járunk, a hallgatóság soraiban zömmel olyan egyetemista fiatalok ülnek, akik a rendszerváltás után az élet szinte minden területén vezető szerephez jutnak. De akad a hallgatóság soraiban inkognitóját őrző pártember és civilruhás belügyi tiszt is szép számban. Kozma Imrét csaknem a rendszerváltásig két-három titokzatos férfi kíséri az utcán, és hetente kihallgatásra idézik az Abonyi utcába.

A hatóság folyamatos zaklatásának egy sajátos incidens vetett véget. A Magyarországon tanuló, ám a Budaörsi úti kollégiumban magukra hagyott vietnami diákokra egy, az előadásait inkognitóban látogató belügyi tiszt hívta fel a figyelmét. Egy orvossal hármában rengeteg adományt gyűjtöttek az idegen országban szinte nyomorgó fiataloknak. Önzetlen segítségüket a vietnami katonai attasé kitüntetéssel akarta elismerni, Kozma Imrét azonban az ünnepség időpontjára beidéztek a szokásos kihallgatásra. Este hétkor egy főtiszt elsápadva azzal nyitott be a vizsgálóba: "Miért nem mondta, hogy magának meg kellett volna jelennie valahol?" "Mert nem kérdezték." - mondta Kozma Imre. Többé nem idézték.

- Amióta csak a ferencesekhez kerültem, nem veszek fel fizetést - mondja. - Elöljáróim tervezték az egyházi pályafutásomat, én azonban lemondtam a karierről, és megfogadtam, hogy életemet a szegények támogatásának szenteltem. Volt idő, amikor semmit nem költöttem magamra, olyan szinten az emberekre hagytak, hogy a ruhát, amit viseltem, az ebédet, amit ettem, mindent, mindent a hívektől kaptam. Közben rengeteg pénzzel gazdálkodtam. Beszédeim végén emberek tucatjai nyomtak pénzzel teli borítékot a kezembe, hogy költsem a szegényekre. A pénz megtöltött egy fiókot, sokszor nem is tudtam, mennyi van benne.

Kozma Imrét nem tudta hová tenni az egyház vezetése sem. Huszonnyolc évesen megtagadták tőle, hogy doktori címet szerezzen, harminchat évesen felajánlották neki, hogy Rómában folytassa tanulmányait, amit akkor ő utasított vissza, nem sokkal később azt közölték vele, civil munka után kell néznie, rá két héttel Zugligetbe helyezték plébánosnak.

A XII. kerületi zugligeti templom a nyolcvanas évek elejéig szinte kongott az ürességtől. Kozma Imre azonban nem egyedül érkezett, a ferences templomból több mint háromszáz lelkes hallgatója követte őt, egyik hétről a másikra étellel telt meg a környék. Az új pap rövid idő alatt felhívta magára a helyi lakosok figyelmét. Önkéntes segítői minden lakásba elvitték bemutatkozó levelét, melyben felajánlotta szolgálatait. Egyetemista követői fél éven belül szociális térképet készítettek az egész kerületről, akkortól kezdve rászoruló nyugdíjas, fogyatékkal élő ember aligha maradt magára a környéken. A helyi hívek száma rohamosan gyarapodott. Amikor például valaki egyházi temetést kért, majd megkérdezte, mivel tartozik érte, Kozma Imre rendszerint azt felelte, semmivel, hiszen egyházi hozzájárulást csak a hívektől fogadhat el. Utólag visszagondolva úgy látja: a közösség tagjainak egyharmada egy-egy ilyen találkozás után lett templomjáró.

A rendszerváltás előtt a hétvégi istentiszteleteken akkora volt a tömeg, hogy a későn érkezők már csak a templomkertbe kiszorulva hallgathatták Kozma Imrét. 1987-ben a zugligeti templomba járók csoportjából nem hivatalosan megalakult az akkor még németországi bejegyzésű Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Két évvel később hivatalosan is Budapestre került a szervezet. 1989 őszén, három hónapon át fogadták, elszállásolták és etették a keletnémet menekülteket. Negyvennyolcezer embert. Decemberben segélyszállítmányokat vittek a forradalmi eseményeket átélő Romániába. A délszláv háború alatt emberek százait hozták át a határon, és menekültek ezreiről gondoskodtak. "Kozma atya" közismert személy lett, a máltai szeretetszolgálat pedig az egész országot átfogó, száznál is több önálló intézményt fenntartó szervezetté vált.

Kozma Imre 1996-ban irgalmas rendi szerzetesnek állt, ma a rendhez tartozó kórházakat - köztük a volt ORFI-t, a váci és a pécsi intézményt - a tulajdonos képviselőjeként irányítja. Az irgalmas rendi kórházakban az a hagyomány, hogy a betegek egy részének akkor sem kell fizetnie, ha nincs társadalombiztosítása. Ennek kiteljesítésében, a szegények gyógyításában látja következő feladatát. Az ORFI második kerületi volt épületében lakik. Személyes lakóhelyéül egy tizenöt négyzetméteres szobát jelölt ki.

A válságos hetekben ezrek jelentkeztek rádiófelhívásaira.

Forrás: [Népszabadság Online](#)